

SỞ GD & ĐÀO TẠO HẢI DƯƠNG
TRƯỜNG THPT NGUYỄN TRÃI
Ngày thi: 8/11/2021

ĐỀ THI NĂNG KHIẾU LẦN II
LỚP 11 SỬ
Thời gian: 180 phút (không kể phát đề)

Câu 1 (2,0 điểm): Bằng kiến thức lịch sử đã học về chủ nghĩa phát xít ở Đức, Ý, Nhật Bản trong những năm 30 của TK XX, hãy chỉ rõ điểm giống và khác về cơ bản giữa 3 nước phát xít đó? Theo em, bản chất của chủ nghĩa phát xít là gì?

Câu 2 (2,0 điểm): Cuộc khủng hoảng kinh tế thế giới 1929 - 1933 đã tác động đến tình hình thế giới và Việt Nam như thế nào?

Câu 3 (2,0 điểm): Cương lĩnh chính trị đầu tiên của Đảng Cộng sản Việt Nam đã xác định nhiệm vụ của cách mạng Việt Nam như thế nào? Đảng ta đã thực hiện nhiệm vụ đó trong giai đoạn 1930 - 1945 ra sao? Phân tích sự sáng tạo trong việc thực hiện nhiệm vụ trên?

Câu 4 (2,0 điểm): Nhận xét về phong trào cách mạng Việt Nam trong những năm 1930 – 1931, Hồ Chủ tịch nói: “Phong trào tuy thất bại nhưng nó rèn luyện lực lượng cho Cách mạng Tháng Tám sau này”. Bằng kiến thức lịch sử đã học, hãy chứng minh phong trào cách mạng 1930 - 1931 là cuộc tập dượt, chuẩn bị cho Cách mạng tháng Tám.

Câu 5 (2,0 điểm): Phân tích tính chất của phong trào dân chủ 1936 – 1939.

----- HẾT -----

Yêu cầu 11 Sử nghiêm túc tuyệt đối khi làm bài!

ĐÁP ÁN VÀ HƯỚNG DẪN CHẤM 11 SỬ

Câu 1 (2,0 điểm):

HS có thể lập bảng

Ý	Nội dung	Điểm										
1	<p>* Giống nhau:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đặc điểm kinh tế: đều nghèo tài nguyên, ít thuộc địa (hoặc không có), thị trường tiêu thụ hẹp. - Mưu đồ, thái độ trong quan hệ quốc tế: đều bất mãn với hệ thống Vecxai- Oasinhton, đều muốn dùng vũ lực và chiến tranh để chia lại thế giới. <p>* Khác nhau:</p>	0,5										
	<table border="1"> <tr> <td>Sự khác nhau</td> <td>- Quá trình xác lập</td> <td>- Chế độ dân chủ đại nghị chuyển sang chế độ chuyên chế phát xít.</td> <td>- Thay chế nền dân chủ đại nghị bằng chế độ phát xít</td> <td>- Chế độ chuyên chế Thiên hoàng dựa trên nền tảng chủ nghĩa quân phiệt, do đó, quá trình phát xít hóa chủ yếu diễn ra trong chính sách của nhà nước.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>- Quá trình phát xít hóa nhanh chóng.</td> <td>- Quá trình phát xít hóa nhanh và sớm</td> <td>- Quá trình phát xít hóa kéo dài về thời gian và gắn liền với quá trình chiến tranh xâm lược.</td> <td></td> </tr> </table>	Sự khác nhau	- Quá trình xác lập	- Chế độ dân chủ đại nghị chuyển sang chế độ chuyên chế phát xít.	- Thay chế nền dân chủ đại nghị bằng chế độ phát xít	- Chế độ chuyên chế Thiên hoàng dựa trên nền tảng chủ nghĩa quân phiệt, do đó, quá trình phát xít hóa chủ yếu diễn ra trong chính sách của nhà nước.		- Quá trình phát xít hóa nhanh chóng.	- Quá trình phát xít hóa nhanh và sớm	- Quá trình phát xít hóa kéo dài về thời gian và gắn liền với quá trình chiến tranh xâm lược.		0,75
	Sự khác nhau	- Quá trình xác lập	- Chế độ dân chủ đại nghị chuyển sang chế độ chuyên chế phát xít.	- Thay chế nền dân chủ đại nghị bằng chế độ phát xít	- Chế độ chuyên chế Thiên hoàng dựa trên nền tảng chủ nghĩa quân phiệt, do đó, quá trình phát xít hóa chủ yếu diễn ra trong chính sách của nhà nước.							
	- Quá trình phát xít hóa nhanh chóng.	- Quá trình phát xít hóa nhanh và sớm	- Quá trình phát xít hóa kéo dài về thời gian và gắn liền với quá trình chiến tranh xâm lược.									
	- Tiềm lực	- Mạnh (nước lớn, có trình độ cao về kinh tế, KH- KT)	- Hạn chế: Lenin gọi là “CNĐQ của những kẻ nghèo khổ”	- Khá mạnh								
2	<p>=> Bản chất: CNPX là nền chuyên chính khủng bố công khai của những phần tử phản động nhất, sô vanh nhất, đế quốc chủ nghĩa nhất của tư bản tài chính. Do vậy, chủ nghĩa phát xít không chỉ mâu thuẫn với CNXH mà còn đối lập với tất cả các lực lượng đấu tranh cho hòa bình dân chủ trên thế giới.</p>	0,5										

Câu 2 (2,0 điểm):

Ý	Nội dung	Điểm
1	<p>* Cuộc khủng hoảng kinh tế thế giới 1929- 1933</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trong những năm 1924 - 1929, các nước tư bản bước vào thời kỳ ổn định... Tuy nhiên, sự phát triển kinh tế diễn ra không đồng đều giữa các ngành kinh tế trong các nước tư bản và giữa các nước tư bản. Do sản xuất của CNTB tăng lên quá nhanh, cung vượt quá cầu dẫn đến hàng hóa ngày càng giảm giá, ế thừa dẫn tới sự suy thoái trong sản xuất. - Cuối tháng 10/1929, khủng hoảng kinh tế đã bùng nổ ở Mỹ, sau đó nhanh chóng lan sang các nước tư bản châu Âu rồi bao trùm cả hệ thống thuộc địa, chấm dứt thời kỳ ổn định và tăng trưởng của chủ nghĩa tư bản. 	0,5
	<p>* Tác động đến tình hình thế giới:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Cuộc khủng hoảng diễn ra trong gần 4 năm (trầm trọng nhất là năm 1932), là cuộc khủng hoảng kéo dài nhất, nặng nề nhất trong TK XX và để lại nhiều hậu quả nặng nề về kinh tế, chính trị - xã hội cho các nước tư bản:</i> + Về kinh tế, cuộc khủng hoảng đã diễn ra trên tất cả các ngành kinh tế, sx công nghiệp của TG trung bình giảm 38% (HS nêu dẫn chứng ở Mỹ và các nước TB khác). Để duy trì giá cả độc quyền, thu lợi nhuận cao, hàng triệu hecta cây trồng bị phá bỏ, hàng triệu gia súc bị tiêu diệt... + Về chính trị, xã hội: • <i>Từ khủng hoảng kinh tế dẫn tới những hậu quả nặng nề về xã hội và những chấn động dữ dội</i> 	0,25

	<p>về chính trị ở hầu khắp các nước TBCN và thuộc địa. Hàng chục triệu công nhân thất nghiệp, nông dân mất ruộng đất, nghèo đói, bần cùng; những cuộc đấu tranh, biểu tình, tuần hành của nhân dân lao động diễn ra sôi nổi, mạnh mẽ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Để cứu vãn, trong khi Anh, Pháp, Mỹ tiến hành cải cách kinh tế- xã hội thì Đức, Italia, Nhật Bản lại tìm lối thoát bằng hình thức thống trị mới (thiết lập chế độ phát xít và gây ra cuộc chiến tranh thế giới II). Cuộc CTTG thứ II là cuộc CT đẫm máu, lớn nhất trong lịch sử nhân loại, để lại hậu quả và di chứng hết sức nặng nề - là hậu quả trực tiếp lớn nhất mà cuộc khủng hoảng kinh tế 1929 - 1933 để lại cho nhân loại. 	0,25 0,5
	<p>* Tác động đến Việt Nam:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giới cầm quyền Pháp đã trút gánh nặng của cuộc khủng hoảng kinh tế lên nhân dân lao động Pháp và nhân dân các nước thuộc địa, trong đó có Việt Nam. Kinh tế Việt Nam vốn đã phụ thuộc nặng nề vào kinh tế Pháp, nay lại càng suy sụp hơn, đời sống nhân dân ngày càng cực khổ, mâu thuẫn giữa nhân dân ta với đế quốc, phong kiến tay sai ngày càng sâu sắc. - Tháng 2/1930, Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời và lãnh đạo phong trào CMVN trong những năm 1930- 1931... dẫn đến sự ra đời của Xô viết Nghệ Tĩnh. Phong trào cách mạng 1930- 1931 là cuộc tập dượt đầu tiên chuẩn bị cho Cách mạng Tháng Tám năm 1945.... Ý này thay đổi đạt chút (trao đổi trực tiếp nhé) 	0,25 0,25

Câu 3 (2,0 điểm):

Ý	Nội dung	Điểm
1	<p>* Xác định nhiệm vụ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hội nghị hợp nhất các tổ chức cộng sản đầu năm 1930 đã thông qua Chính cương vắn tắt, Sách lược vắn tắt, Điều lệ vắn tắt của Đảng do Nguyễn Ái Quốc soạn thảo làm Cương lĩnh chính trị đầu tiên của ĐCSVN. Cương lĩnh chính trị đầu tiên đã xác định nhiệm vụ của cách mạng là: đánh đổ đế quốc Pháp giành độc lập dân tộc và chống phong kiến tay sai phản động giành ruộng đất cho dân cày... Như vậy, nhiệm vụ của cách mạng được xác định trong Cương lĩnh bao gồm cả hai nội dung dân tộc và dân chủ, chống đế quốc và phong kiến nhưng nhiệm vụ dân tộc được đặt lên hàng đầu. 	0,5
2	<p>* Thực tế từ 1930 - 1945, dưới sự lãnh đạo của Đảng, các nhiệm vụ của CMVN từng bước được thực hiện và hoàn thành.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trong phong trào 1930 – 1931, cách mạng Việt Nam vừa chống Pháp vừa chống phong kiến tay sai, thực hiện đồng thời hai nhiệm vụ. Đảng Cộng sản Việt Nam (10/130 đổi ĐCS Đông Dương) nêu cao khẩu hiệu “Đả đảo đế quốc, đả đảo phong kiến”, kết hợp đấu tranh chính trị và đấu tranh vũ trang chống lại thực dân Pháp và phong kiến tay sai. Kết quả có nhiều địa phương, điển hình là Nghệ Tĩnh thành lập được chính quyền cách mạng (Xô viết Nghệ Tĩnh là một chính quyền nhà nước của dân, do dân, vì dân, đã thực thi được những chính sách tiến bộ...) - Trong phong trào dân chủ 1936 – 1939 , Đảng Cộng sản Đông Dương xác định nhiệm vụ trực tiếp, trước mắt và lãnh đạo nhân dân đấu tranh chống chế độ phản động thuộc địa, chống phát xít, chống chiến tranh, đòi tự do, dân sinh, dân chủ, cơm áo, hoà bình. Đảng lãnh đạo nhân dân đấu tranh kết hợp các hình thức đấu tranh công khai – bí mật, hợp pháp – bất hợp pháp (đưa người của Đảng ra hoạt động công khai, tham gia nghị trường, ứng cử)... - Trong thời kì 1939 – 1945 , Đảng Cộng sản Đông Dương chuyển hướng đấu tranh, Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Đông Dương tháng 11-1939 và Hội nghị lần thứ 8 Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Đông Dương (5/1941) đặt nhiệm vụ giải phóng dân tộc lên hàng đầu, tạm gác khẩu hiệu cách mạng ruộng đất. Trải qua 6 năm thực hiện cuộc vận động giải phóng dân tộc 1939 – 1945, cách mạng Việt Nam đã bước đầu thực hiện được các nhiệm vụ đặt ra. Ngày 2/9/1945, HCM đọc Tuyên ngôn độc lập, khai sinh ra nước Việt Nam Dân 	0,25 0,25

	chủ cộng hòa, đánh dấu cách mạng Việt Nam chính thức hoàn thành nhiệm vụ giải phóng dân tộc. Trước đó ngày 30/8/1945 Bảo Đại thoái vị, chế độ phong kiến Việt Nam hoàn toàn sụp đổ đánh dấu nhiệm vụ dân chủ, nhiệm vụ giải phóng giai cấp đã được thực hiện được 1 phần mặc dù không triệt để (vì vấn đề ruộng đất chưa giải quyết thấu đáo..)	0,5
3	* Sáng tạo: Mặc dù trong Cương lĩnh chính trị đầu tiên, Đảng đã vạch ra nhiệm vụ dân tộc và nhiệm vụ dân chủ, trong đó nhiệm vụ dân tộc là nhiệm vụ hàng đầu, nhưng trên thực tế, Đảng đã không vận dụng máy móc, cứng nhắc. Quan điểm xuyên suốt trong quá trình lãnh đạo cách mạng của Đảng là bám sát thực tiễn, trong từng giai đoạn, căn cứ vào những điều kiện lịch sử, bối cảnh quốc tế và trong nước chi phối, Đảng ta đã có sự thay đổi, điều chỉnh, xác định và thực hiện các nhiệm vụ cách mạng sao cho phù hợp nhất với tình hình thực tế. Điều đó nói lên sự linh hoạt, sáng tạo của Đảng, đó chính là căn nguyên cho mọi thắng lợi của cách mạng Việt Nam.	0,5

Câu 4 (2,0 điểm):

Ý	Nội dung	Điểm
	<p><i>Phong trào cách mạng 1930- 1931, mà đỉnh cao là Xô viết Nghệ- Tĩnh là phong trào cách mạng đầu tiên do Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo. Đó là một phong trào cách mạng triệt để, diễn ra trên qui mô rộng lớn, lôi cuốn đông đảo quần chúng tham gia với những hình thức đấu tranh phong phú và quyết liệt.</i></p> <p>Phong trào được coi là cuộc tập dượt đầu tiên của Đảng và quần chúng cho Cách mạng tháng Tám năm 1945. Bởi vì:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Tập dượt về đường lối đấu tranh:</i> Đảng ra đời với Cương lĩnh chính trị đầu tiên vạch ra đường lối cho cách mạng Việt Nam. Phong trào 1930 – 1931 là sự kiểm chứng đầu tiên về đường lối đấu tranh do của Đảng đề ra: xác định kẻ thù đế quốc Pháp và PK tay sai, khẩu hiệu đấu tranh, hình thức – phương pháp đấu tranh - <i>Tập dượt về vai trò tổ chức, lãnh đạo của Đảng:</i> Phong trào đã khẳng định trên thực tế nhân tố cơ bản đầu tiên đảm bảo cho thắng lợi của cách mạng giải phóng dân tộc ở Việt Nam đó là: vai trò lãnh đạo duy nhất của Đảng với đường lối đúng đắn, đáp ứng nguyện vọng của nhân dân... Qua thực tiễn lãnh đạo phong trào, Đảng ta trưởng thành nhanh chóng và sớm khẳng định uy tín và địa vị của mình trong phong trào cộng sản và công nhân quốc tế. - <i>Là cuộc tập dượt về phương thức tập hợp lực lượng:</i> Cương lĩnh đầu 30 xác định động lực cách mạng là toàn dân tộc (trừ bộ phận ra mặt phản cách mạng) trong đó công - nông là đội quân chủ lực. Trong phong trào 1930 – 1931 lần đầu tiên liên minh công - nông được hình thành trên thực tế, công nhân và nông dân đoàn kết với nhau trong đấu tranh cách mạng, chứng minh sự đúng đắn của cương lĩnh. Từ đó, đặt cơ sở cho việc hình thành Mặt trận dân tộc thống nhất sau này trên nền tảng liên minh công nông - <i>Đây là cuộc tập dượt về phương pháp đấu tranh cách mạng:</i> Cương lĩnh đầu năm 1930 xác định rõ phương pháp bạo động, đánh đuổi Pháp, đánh đổ PK tay sai, kết hợp với tuyên truyền vận động giác ngộ nhân dân... Trong phong trào cách mạng 1930 – 1931, lần đầu tiên, quần chúng được tập dượt phương pháp cách mạng đúng đắn: phương pháp bạo lực cách mạng của quần chúng. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, nhân dân kết hợp đấu tranh chính trị (là chủ yếu) với đấu tranh vũ trang, đỉnh cao là Xô viết Nghệ Tĩnh.. - <i>Tập dượt về xây dựng mô hình nhà nước mới của dân do dân vì dân.</i> Từ trong phong trào, Xô viết Nghệ - Tĩnh, mẫu hình chính quyền cách mạng đầu tiên ở Việt Nam- một chính quyền nhà nước của dân, do dân, vì dân đã ra đời, thực hiện những chính sách tiến bộ mà trước đó chưa có. Tuy chỉ tồn tại trong thời gian ngắn nhưng đã có tác dụng cổ vũ khích lệ nhân dân tiến lên. Chính quyền Xô viết trở thành biểu tượng về lòng tin và sức mạnh của quần chúng công nông. - <i>Phong trào tuy thất bại nhưng để lại nhiều bài học kinh nghiệm quý báu cho cách mạng sau này</i> 	0,25
		0,25
		0,25
		0,25

	<p><i>được vận dụng thành công trong cuộc vận động giải phóng dân tộc (bài học về chỉ đạo chiến lược - phải gương cao ngọn cờ giải phóng dân tộc, giải quyết đúng đắn mối quan hệ giữa hai nhiệm vụ chống đế quốc và phong kiến; về xây dựng lực lượng - phải kết hợp phong trào công nhân với phong trào nông dân, xây dựng khối liên minh công nông vững mạnh, và trên cơ sở đó phải xây dựng một mặt trận dân tộc thống nhất rộng rãi; về phương pháp cách mạng- phải sử dụng bạo lực cách mạng của quần chúng để lật đổ ách thống trị của đế quốc và tay sai thiết lập chính quyền cách mạng của nhân dân; phải chờ đợi, nắm bắt và chớp thời cơ hành động; kết hợp đấu tranh chính trị với đấu tranh vũ trang trong đó đấu tranh chính trị là nòng cốt khi thời cơ tới thì tổng khởi nghĩa..)</i></p> <p><i>=> Phong trào cách mạng 1930 – 1931 có ý nghĩa như cuộc tập dượt đầu tiên của Đảng và quần chúng cho Tổng khởi nghĩa tháng 8/1945</i></p>	0,5
--	---	-----

Câu 5 (2,0 điểm):

Ý	Nội dung	Điểm
1	<p><i>Có 3 tính chất:</i> <i>Tính chất dân chủ:</i> Mục tiêu: đòi các quyền dân chủ đơn sơ; lực lượng: tập hợp rộng rãi mọi lực lượng dân chủ (bao gồm cả những người có xu hướng chống phát xít ở Đông Dương); đối tượng/kẻ thù: nhằm vào bọn phản động thuộc địa, chống phát xít, chống chiến tranh – những thế lực có âm mưu bóp nghẹt tự do dân chủ</p>	0,5
2	<p><i>Tính dân tộc:</i> - <i>Xác định nhiệm vụ chiến lược và mục tiêu chiến lược</i> (chống đế quốc, chống phong kiến; giành độc lập dân tộc và ruộng đất dân cày)- > PT 36 – 39 vẫn nằm trong quá trình vận động giải phóng dân tộc Việt Nam 1930 – 1945; <i>kẻ thù trước mắt:</i> chống lại bộ phận nguy hiểm nhất trong kẻ thù dân tộc (bọn phản động thuộc địa); <i>mục tiêu đấu tranh</i> chỉ chủ trương đòi quyền tự do, dân chủ, cơm áo, hoà bình - các quyền dân chủ đơn sơ, nhưng là quyền lợi của dân tộc và phải đấu tranh để đòi từ tay kẻ thù dân tộc; <i>lực lượng:</i> từ quần chúng cơ bản (công – nông) đến các tầng lớp trên, và cả một bộ phận những người Pháp có xu hướng chống phát xít ở Đông Dương nhưng đồng đạo nhất là lực lượng dân tộc; <i>quy mô</i> rộng lớn, cả trong và ngoài nước. + Phong trào là một bước chuẩn bị lực lượng để tiến lên làm nhiệm vụ giải phóng dân tộc (xây dựng được một đội quân chính trị - là lực lượng cơ bản và có ý nghĩa quyết định trong cuộc Tổng khởi nghĩa tháng Tám về sau)</p>	0,5 0,25
3	<p><i>Là phong trào mang tính cách mạng, không phải mang tính cải lương.</i> Là một bước đi, một giai đoạn trong quá trình cách mạng giải phóng dân tộc do Đảng Cộng sản lãnh đạo; không coi mục tiêu trước mắt là mục tiêu cuối cùng mà coi mục tiêu trước mắt là tiền đề điều kiện để cách mạng đi lên, hoàn thành sự nghiệp giải phóng dân tộc....; phong trào triệt để sử dụng những hình thức đt công khai, nửa công khai... nhưng là sự chuẩn bị lực lượng để tiến lên sử dụng bạo lực cách mạng giành chính quyền về tay nhân dân....</p>	0,5